

Nyheter om EMU

NYHETSREVY FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ 15 JUNI 2003

ECB sänkte räntan – och kräver nyliberala reformer

Den europeiska centralbanken, ECB, sänkte förra veckan sin styrränta till 2,0 procent. Det är den lägsta räntenivån sedan eurostarten 1999, och många hoppas att den lägre räntan ska sätta fart på ekonomin i EMU-området.

Det råder inte något större hot om stigande inflation i euroområdet. Den slutsatsen drog ECB-chefen Wim Duisenberg och hans kollegor, och ansåg det därmed möjligt att sänka styrräntan med 0,5 procentenheter till rekordlåga 2,0 procent. "Det här beslutet är i linje med vår penningpolitiska strategi, som siktar på att hålla inflationen på en nivå under, men nära, 2 procent", sade Wim Duisenberg vid en presskonferens i Frankfurt.

Räntesänkningen utgör ett kvitto på att ECB-ledningen numera anser att det inte bara behövs ett tak för inflationen, utan också ett golv. Man vill inte komma ner mot nollnivå, med den risk för deflation som i så fall hotar, utan strävar efter prisökningar strax under två procent. Med andra ord bedriver ECB numera en något mindre åtstramande penningpolitik.

I samband med räntesänkningen passade dock Wim Duisenberg på att påminna sina kritiker om att det krävs mer än en expansiv penningpolitik för att skapa långsiktig tillväxt.

"Penningpolitiken kan inte generera hållbar tillväxt och sysselsättning i euroområdet. Detta kan endast uppnås genom lämpliga strukturreformer som riktar sig mot fundamentala svagheter", sade han och pekade med hela handen mot Tyskland där den rödgröna regeringen i konflikt med fackföreningsrörelsen och vänsterflygeln i det socialdemokratiska partiet försöker baxa igenom ett reformprogram med avregleringar av arbetsmarknaden och nedskärningar i de offentliga utgifterna. Medan räntesänkningen är behövlig medicin för Tyskland och andra euroländer vars ekonomier går på sparlåga, är den rena rävgiftet för andra euroländer, framför allt Irland, vars ekonomier redan är överhettade. Vad Irland med en BNP-tillväxt på 7-8 procent och en inflation, enligt

Eurostats siffror för april, på 4,7 procent, minst av allt är i behov av är en än mer expansiv penningpolitik. Vad Irland skulle behöva är istället en räntehöjning som kylvat av ekonomin. Situationen blir något mer hanterlig på grund av den senaste tiden värdeökning av euron i förhållande till den amerikanska dollarn.

Denna "revalvering" gör irländska exportvaror dyrare på den viktiga USA-marknaden. Om inte denna motmedicin är tillräcklig, återstår för regeringen i Dublin att strama åt finanspolitiken, dvs. höja skatter och/eller sänka bidrag. Vilket, som inte minst den tyska regeringen fått erfara, är lättare sagt än gjort.

Den svenska riksbanken sänkte samma dag som ECB sin viktigaste styrränta, repro-räntan, med en halv procentenhet till 3,0 procent. Också denna räntesänkning var förutspådd, även om den var större än väntad. Den senaste tiden har tillväxten avsmattats medan arbetslösheten ökat i Sverige. Riksbankens beslut att göra en större räntesänkning baseras på att den internationella konjunkturen gradvis

försämras.

"Vi ser inga tydliga tecken på att det vänder upp. Det ser ganska dystert ut, framför allt när det gäller Europa", förklarade vice riksbankschefen Irma Rosenberg, vid en presskonferens.

En svagare internationell konjunktur väntas dämpa efterfrågan i svensk ekonomi med minskad export och fördröjd investeringsuppgång till följd.

I inflationsrapporten räknar riksbanken med en svensk BNP-tillväxt på 1,2 procent i år. I den förra rapporten i mars väntades årets BNP-tillväxt landa på 1,7 procent. Prognosen för 2004 och 2005 är däremot oförändrad, tillväxttakten beräknas då tillta och uppgå till 2,4 procent.

Att den svenska räntenivån för närvarande ligger högre än i euroområdet har dock ingenting att göra med att Sverige står utanför EMU.

Så här säger vice riksbankschefen Villy Bergström: "Att vi just nu har högre ränta än EMU är helt rätt; svensk ekonomi går ju bättre och då ska vi också ha en högre ränta."

Kritiska röster om EMU

Lotta Gröning: Ljugarargumenten är skadliga för demokratin

Vi har ljugarargumenten och de är särskilt skadliga för den politiska trovärdigheten på sikt. Exempel på dessa argument är att ni tjänar 1.000 kr i månaden på räntesänkningar om ni röstar ja. Eller löftet till kommunalarna om högre löner om de röstar ja. Eller att det blir tillväxt, jobb och höftledsoperationer om ni röstar ja. När det gäller dessa löften om paradiset och mer pengar i plånboken borde ja-sidan ha lärt av tidigare erfarenheter. Tänk på hur det gick när regeringen lanserade Teliaaktien som folkaktie. Eller när vi svenskar skulle uppmuntras att välja fonder till våra

pensionspengar.

Det är en sak att tro att det blir tillväxt och högre löner om vi röstar ja, men att föra fram det som en sanning är vanskligt. Konjunkturer kan slå fel och tillväxten kan precis som idag vara bättre i de länder som är utanför. EMU är ett ekonomiskt högriskprojekt och både Frankrike och Tyskland brottas idag med stora ekonomiska problem.

Just när det gäller löften bör politikerna vara varsamma. Vi vet alla hur det gick med vallöften. Politikerna har inte råd med att förtroendekrisen ökar ytterligare.

Lotta Gröning i Länstidningen (S)

Kändisar säger nej till EMU

Författaren Hans Alfredsson, regissören Peter Dalle, galenskaparen Claes Eriksson och andra kändisar säger nej till EMU. I en video, som producerats av filmaren Gunnar Lindholm i samarbete med Folk rörelsen Nej till EU, lämnar de sina argument för varför de tänker rösta nej den 14 september. Cirka 20 skådespelare, författare, ekonomer och politiker har ställt upp i videon. Sammanhållande länk är komikern Ronny Eriksson som iklädd sjalett sjunger "Jag vill städa i Europa", och antyder svenskarnas framtida roll inom EMU.

Saco avstår från att rekommendera ja

Saco tänker verka för ett ja till euron 14 september, men vill trots det inte rekommendera medlemmarna att rösta ja. – Av respekt för att EMU-frågan bara delvis är en facklig fråga avstår vi. Vi har så självständiga och duktiga medlemmar som själva kan ta beslutet, säger Saco-ordföranden Anna Ekström. Till fördelarna räknas enligt Saco att det blir lättare att jämföra löner mellan länderna och att en gemensam arbetsmarknad för akademiker underlättas om pengarna blir enklare att hantera.

Mp tonar ned kravet på EU-utträde

Miljöpartiet beslutade på sin kongress att tona ned kravet på ett svenskt utträde ur EU. Anledningen är att man inte vill skrämja bort potentiella nej-väljare i folkomröstningen om EMU. – Det finns inte någon automatisk koppling mellan att rösta nej nu och att vara emot EU-medlemskapet. Det är väldigt viktigt att klargöra det för att vinna folkomröstningen, säger Maria Wetterstrand. Peter Eriksson säger till TT att frågan om utträde är "ganska teoretisk" och i så fall något som måste ske "på mycket lång sikt".

"Svårt för Persson vinna EMU-folkomröstning"

Internationell media noterar det svåra läge som statsminister Göran Persson och jassidan har inför höstens folkomröstning. Den brittiska ansedda finansstidningen Financial Times (4 juni) redogör för Perssons alla misstag i kampanjen, exempelvis hans nej till buffertfonderna som gör att LO inte driver ett ja och "munkavledebatten" inom socialdemokraterna som i stället gjort många EMU-motståndare än mer friskräkiga.

Financial Times skriver att brittiska regeringens beslut att hålla folkomröstning om euron under denna mandatperiod eller inte kan påverka det svenska opinionsläget. Om folkomröstningen skjuts på framtiden, vilket är möjligt, får EMU-motståndarna i Sverige ökad stöd för argumentet "vänta och se".

Frankrike läxas upp av EU

Frankrike måste anstränga sig betydligt mer än hittills för att få bukt med sitt stora budgetunderskott. EU:s finansministrar beslutade i början av juni att uppmana Frankrike att vidta åtgärder för att minska sitt budgetunderskott med minst 0,5 procent nästa år. I fjol hade Frankrike ett budgetunderskott på 3,1 procent, vilket betyder att landet spräckte gränsen för hur stort budgetunderskott ett euroland får ha enligt den så kallade stabilitetspakten. Gränsen går vid 3 procent av BNP. I år väntas det franska underskottet dra i väg till 3,7 procent av BNP, om inget görs.

EU snedvrider konkurrensen

Volvos Umeåfabrik fick inte något transportstöd av EU. Däremot får de 45 miljoner kronor i stöd till måleriet. Mårten Wikforss, presschef på AB Volvo, menar att EU:s bidragsstöd är orättvist. – EU-bidraget snedvrider konkurrensen när en konkurrent kan få dubbelt så mycket bidrag till sin fabrik utanför Berlin mot vad vi kan få i Umeå, säger han till Dagens Arbete. De svenska stödområdena förhandlades fram när Sverige gick med i EU 1995. – Med dagens bidragsregler hade vi aldrig byggt en fabrik i Umeå, säger Wikforss. Det bidrag som det talas om i lastbilsbranschen är förra årets bidrag på 1,1 miljarder kronor till Ivecos motorfabrik i Italien.

Storbritannien leder Europas investeringsliga

En ny undersökning, publicerad i Financial Times (4 juni), visar att Storbritannien är det land i Europa som attraherar flest internationella investeringar. Storbritannien leder med 19 procent av investeringarna. Länderna i Öst- och Centraleuropa är också framgångsrika. Samtliga länder är utanför eurozonen. Barry Bright vid Ernest & Young, som genomfört undersökningen, säger att eurons effekter på investeringarna inte har levt upp till förväntningarna. Han tillägger att andra skäl, än vilken valuta som används, är viktigare för att locka investeringar: "De Öst- och Centraleuropeiska

länderna låga kostnader, flexibla arbetsmarknader, ökad tillgång till EU:s marknad och hyfsade tillväxtsiffror".

Kd-väljare ratar partilinjens

Kristdemokraterna är det borgerliga parti som har sämst stöd hos sina väljare för sin partilinjens i EMU-frågan. Det visar en ny gallupundersökning. Trots att partiledningen tagit ställning för en svenska anslutning, är sex av tio kristdemokratiska väljare kritiska till EMU, medan bara tre av tio är för, visar en undersökning som utförts på uppdrag av nätverket Medborgare mot EMU. Centern har stöd för sin nej-linje bland sina väljare. 70 procent av dem är kritiska till EMU, medan 16 procent vill gå med i valutaunionen. Enligt undersökningen har även folkpartiet och moderaterna med sig sina väljare i EMU-frågan. Bland folkpartistiska väljare är 52 procent för EMU och 39 procent mot, och bland moderata väljare är 63 procent för EMU medan 28 procent är mot. Båda partierna vill att Sverige ska gå med i EMU.

Kd-politiker efterlyser fler EMU-kritiker i partitoppen

– Det måste till fler EMU-kritiker i kristdemokraternas partistyrelse, kräver Leif Danielsson, som är ordförande i gruppen Kistdemokrater för en alternativ Europapolitik. Han menar att det i nuläget endast finns två ledamöter i partistyrelsen som är emot ett svenskt deltagande i EMU: Anders Andersson och Lennart Sacrédeus. Eftersom Anders Andersson nu lämnar sin plats som vice ordförande så anser Danielsson att representationen för den EMU-kritiska linjen inom partiet blir ett problem. – För att behålla EMU-kritikerna inom kd måste det finnas företrädare som kd:s EMU-kritiker kan känna förtroende för, säger Danielsson i ett pressmeddelande.

8,8 procent utan jobb i euroområdet

Arbetslösheten i de tolv EMU-länderna uppgick till 8,8 procent i april, oförändrad jämfört med mars, visar statistik från EU:s statistikmyndighet Eurostat. I samtliga 15 EU-länder var arbetslösheten i genomsnitt 8,1 procent i april, jämfört med 8,0 procent i mars. Bland enskilda länder hade Spanien fortfarande den högsta arbetslösheten, 11,4 procent, följt av Tyskland, 9,4 procent, och Finland, 9,2 procent.